

Barn- och utbildningsnämndenSkolinspektionen
SI 2023:1131**Yttrande över ansökan från Raoul Wallenbergskolorna AB om godkännande som huvudman för en fristående skola i Ekerö kommun**

Dnr BUN23/78

Bakgrund

Raoul Wallenbergskolorna AB har hos Skolinspektionen ansökt om godkännande som huvudman för en förskoleklass, grundskola och fritidshem vid Raoul Wallenbergskolan Ekerö i Ekerö kommun fr. o. m. läsåret 2024/2025.

Ekerö erbjuds nu möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen (2010:800). Lägeskommunens yttrande är ett viktigt underlag för att Skolinspektionen ska kunna bedöma om en etablering av den sökta utbildningen skulle medföra påtagliga negativa följder för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i kommunen (kommunal verksamhet). Vid Skolinspektionens prövning ska myndigheten göra en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i ärendet och även beakta elevperspektivet. Det är lägeskommunen som ska påvisa att en etablering av utbildningen skulle medföra påtagliga negativa följder på lång sikt.

Till kommunens yttrande bör en konsekvensbeskrivning bifogas. Av konsekvensbeskrivningen bör det framgå vilka ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska samt eventuella övriga konsekvenser som kan uppstå på lång sikt vid start av sökandens planerade utbildning. Med lång sikt avses cirka fem-sex år. För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning av vilka följder en etablering kan medföra bör kommunen även bifoga följande:

1. En befolkningsprognos över aktuell åldersgrupp (6- 9 år) av elever i kommunen. Prognosen ska minst sträcka sig fem år framåt, men helst tio år.
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående förskoleklasser, grundskolor och fritidshem i kommunen. Observera att det ska framgå vilka skolor som är fristående respektive kommunala samt vilka årskurser som erbjuds på respektive skola. Av sammanställningen bör elevantal per skolenhet framgå.

3. En karta som tydligt visar placeringen av de kommunala och fristående grundskolorna i kommunen.

Konsekvenser av en etablering av Raoul Wallenbergskolan Ekerö

Av ansökan framgår att Raoul Wallenbergskolorna AB avser att starta en verksamhet med förskoleklass, grundskola och fritidshem med 26 elever i förskoleklass första läsåret 2024/25. Därefter tillkommer en årskurs varje år och läsåret 2027/28 är skolan fullt utbyggd med 26 elever per årskurs i F-3, sammanlagt 104 elever.

Kommunen har två kommande projekt som innebär en utökning av antalet platser i grundskolan. Två befintliga skolor (Ekebyhovsskolan och Sanduddens skola) kommer att få helt nya skolbyggnader som beräknas stå klara runt 2025-2027. Det innebär en utökad kapacitet av skolplatser i kommunen med ca 600 platser. Till detta kommer en planerad utbyggnad av den fristående skolan Birkaskolan med 150 skolplatser år 2025. Ytterligare skolplatser beräknas tillskapas i Ekerö kommun genom etablering av Internationella engelska skolan (IES) som har godkännande att starta i kommunen. IES planeras starta runt 2025-2026 med en kapacitet på 600 skolplatser. Om och när IES startar är visserligen osäkert, men inget kommunen själva kan råda över. Emellertid måste en etablering beaktas i konsekvensanalysen. Kapacitetsförändringarna illustreras nedan.

Kapacitetsförändring antalet skolplatser i Ekerö kommun nästkommande 5-10 år

Skola	Nya skolplatser
Sanduddens skola	400
Ekebyhovsskolan	200
IES*	600
Birkaskolan*	150
Totalt	1 350

*Fristående

Enligt kommunens huvudprognos ökar antalet barn i åldern 6-15 år med ca 450 barn mellan åren 2022 och 2033. Inom de närmaste fem åren till år 2027 minskar antalet barn med ca 50. Den beräknade ökningen de efterföljande fem åren är avhängigt att de planerade byggplanerna i kommunen realiserar, vilket dagens situation i byggsektorn inte indikerar att de fullt ut ska göra. En ökning med ca 450 skolbarn kan kommunen möta med den planerade utökningen av skolplatser i egen regi. Utöver det kommer alltså kapacitet tillföras genom fristående verksamheter, ca 750 platser. Med en eventuell start av RWS tillkommer därutöver ytterligare drygt 100 platser, sammanlagt 850 skolplatser.

Enligt kommunens bedömning kommer det betyda en överkapacitet som innebär påtagliga negativa följder på lång sikt på kommunens skolorganisation. Behovet av dessa platser för att möta den kommande elevökningen saknas. De kommunala skolorna kommer därför att

tappa ca 800 elever. Exakt hur det kommer att påverka den kommunala organisationen är förstås svårt att förutspå. I kommunens ytterområden finns redan idag verksamheter som har svårt att bära sig själva beroende på bristande elevunderlag. Vi vet av erfarenhet att fristående skolor även har elever som är boende i kommunens ytterområden. Till exempel Munsö skola, som idag har knappt 40 elever, riskerar även vid en mindre elevminskning få svårt att klara sig. En mindre skola som Sundby (170 elever) skulle även den vid en elevminskning få svårt att bära sig. Färentuna skola är ytterligare en skola i kommunens ytterområde som redan idag har ett bristande elevunderlag i förhållande till sin kapacitet. Om någon eller flera av dessa skolor behöver avvecklas kommer de barn som bor i dessa områden få avsevärt längre till skolan och kommunens åtagande som hemkommun att erbjuda alla elever en skola nära hemmet påverkas.

Till detta kommer de organisatoriska och ekonomiska konsekvenser som skolorna i de centrala delarna skulle drabbas av vid en minskning med antalet elever som en överkapacitet på 700-800 elever innebär.

Prognosen på en ökning med 450 elever förutsätter alltså en realisering av planerad nybyggnation. Kommunens befolkningsprognos beräknar också befolkningsutvecklingen om ingen nybyggnation sker. Dessa beräkningar visar på en minskning av antalet barn i skolåldern med 300 barn, från dagens ca 4 700 till 4 400.

Kommunen har historiskt ställt sig positiv till etablering av fristående skolor i kommunen, men endast om det inte riskerar att påtagligt påverka kommunen ekonomiskt och organisatoriskt. Kommunen anser dock sammantaget att befolkningsprognosen visar att ytterligare en etablering av en fristående skola skulle innebära påtagligt negativa följder för Ekerö kommun på lång sikt.

Övrigt

Lokal

RWS avser att starta skolan i sina befintliga lokaler där de idag bedriver förskola. Det betyder att minst halva förskolan kommer att försvinna och ersättas med skolverksamhet. Av ansökan framgår att undervisning i idrott och hälsa ska bedrivas ”i närliggande sportcenter ca 200 meter från skolan”. Det framgår inte närmare vad som avses men det kan möjligen syfta på ett närliggande privat gym, vilket inte framstår den mest lämpade lokalen för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av ansökan framgår vidare att ett samarbetsavtal avses att ingå med det kommunala biblioteket. Hur ett sådant avtal skulle bidra till att skolan lever upp till skollagens krav på att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek framgår visserligen inte av ansökan, men antyder snarare att RWS Ekerö måste bygga upp ett eget skolbibliotek som till sin utformning lever upp till skollagens krav. Det kommunala biblioteket ligger drygt 3 km från planerad skola och det är svårt att se hur ett samverkansavtal innebär att skolan lever upp till skollagens krav.

Svar på frågorna 1-3, se bilagor

Bilagor

1. Befolkningsprognos
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående förskoleklasser, grundskolor och fritidshem i kommunen
3. Karta över skolor i kommunen

För Ekerö kommun

Frida Tamker (M)

Ordförande Barn- och utbildningsnämnden